

Br:

4. septembar 2024. godine

INFORMACIJA

o 56. zasijedanju Savjeta UN za ljudska prava i učešću Crne Gore kao članice Savjeta za period 2022-2024. godine, Ženeva, Švajcarska, 18. jun – 12. jul 2024. godine

Savjet za ljudska prava (HRC) održao je 56. zasijedanje u periodu od 18. juna do 12. jula 2024. godine, tokom čega je održano tridesetpet interaktivnih dijaloga i pet panel diskusija, uz sesije usvajanja izvještaja o ishodima četvrtog ciklusa Opšteg periodičnog pregleda (UPR) za države članice koje su predstavile nacionalne izvještaje o stanju ljudskih prava na 45. zasijedanju Radne grupe UPR-a (januar-februar 2024). Kao rezultat četvoronedjeljnog rada, Savjet je usvojio dvadesetdvije rezolucije i tri proceduralne odluke, i izabrao troje nosilaca mandata specijalnih procedura.

Trend produblivanja jaza i fragmentacije Savjeta nastavljen je i na ovom zasijedanju, reflektujući sve udaljenije ideološke pozicije i manifestne političke razlike u interpretaciji ljudskih prava i fundamentalnih sloboda. Jedan od indikatora polarizacije u Savjetu predstavlja i činjenica da je tabilirano trideset amandmana (više nego što je i bilo rezolucija), predominantno po rezolucijama o političkim i građanskim slobodama, rodnoj ravnopravnosti i seksualnim pravima. Ovaj podatak, takođe, implicira i suštinske razlike i veliku distancu od konsenzualnog jezika koja će zasigurno ostati konstanta i u budućoj višegodišnjoj perspektivi djelovanja Savjeta. Specifikum 56. zasijedanja je bilo podnošenje osam novih tematskih rezolucija, kojima je Savjet proširio sopstveni opseg u domenu prava djeteta i žena, adresirao pitanje prava pomoraca, uticaja plastičnog zagađivanja na uživanje ljudskih prava i funkcionisanje OHCHR programa o savjetnicima za ljudska prava. Posebno složeno i višeslojno pitanje na zasijedanju odnosilo se na rezoluciju „Suprostavljanje vjerskoj mržnji koja podstiče na diskriminaciju, neprijateljstvo ili nasilje“, koju je predstavio Pakistan, u ime Organizacije islamske saradnje (OIC). Nakon mnogostrukih iteracija u pregovorima sa EU i internih konsultacija u okviru OIC-a, rezolucija je, na kraju, povučena iz procedure.

U okolnostima sve kompleksnijeg i podjeljenijeg Savjeta, Crna Gora je nastavila sa prepoznatim pravcem djelovanja kontinuiranog unapređenja kvaliteta učešća i vidljivosti tokom posljednje godine aktuelnog HRC mandata. Time smo dodatno učvrstili ugled kredibilnog, odgovornog i principijelnog aktera u globalnoj promociji i zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, što je pozdravljeno i više puta isticano od strane EU i naših drugih vanjskopoličkih partnera. Predmetno zasijedanje je za Crnu Goru bilo od značaja i zbog

predstavljanja izvještaja Specijalne izvjestiteljke za nezavisnost sudija i advokata o posjeti Crnoj Gori, koja je realizovana u septembru 2023. godine.

Pored učešća u dijalogu sa specijalnim izvjestiocem za nezavisnost sudija i advokata, Crna Gora je imala istupanja i na sljedećim sesijama:

- Interaktivni dijalog sa Specijalnim izvjestiocem za Avganistan;
- Interaktivni dijalog sa Visokim komesarom povodom usmenog predstavljanja o stanju ljudskih prava u Ukrajini i privremenog izvještaja Generalnog sekretara o stanju ljudskih prava na Krimu;
- Interaktivni dijalog povodom Godišnjeg izvještaja Visokog komesara Ujedinjenih nacija za ljudska prava;
- Interaktivni dijalog sa Nezavisnim ekspertom za seksualnu orijentaciju i rodni identitet;
- Interaktivni dijalog sa Specijalnim izvjestiocem za promociju i zaštitu slobode mišljenja i izražavanja;
- Godišnja diskusija o ljudskim pravima žena.

Na temelju analize sadržaja i usklađenosti sa crnogorskim vanjskopolitičkim prioritetima, podržane su sljedeće zajedničke izjave:

- Rodno zasnovano nasilje u konfliktnim zonama (SAD);
- Jednako učešće žena za inkluzivan multilateralni sistem (Slovenija, Španija, Meksiko, Maldivi);
- Pozitivan uticaj branioca ljudskih prava (Belgija, Luksemburg, Nizozemska);
- Poštovanje sudijske nezavisnosti (Litvanija);
- Žene, diplomatija i ljudska prava (Maroko i Maldivi);
- Ekonomsko osnaživanje žena (UK, Dominikanska Republika, Kirgistan, Sijera Leone);
- Promocija ljudskih prava kroz sport i olimpijski ideal (Grčka);
- Rodna jednakost i borba protiv nasilja nad ženama i djevojčicama (Australija i Alžir);
- Prava žena, adolescentkinja i djevojčica i politička participacija žena (Panama i Dominikanska Republika);
- Transnacionalna represija (SAD);
- Branioci ljudskih prava među sportistima (SAD);
- Stanje ljudskih prava u Siriji (UK);
- Stanje ljudskih prava u Gruziji (Litvanija);
- Klimatske promjene, okeani i ljudska prava (Kostarika).

Tokom Interaktivnog dijaloga sa Visokim komesarom povodom njegovog godišnjeg izvještaja je pročitana i zajednička izjava Core grupe za Šri Lanku, čiji je član i Crna Gora.

Ko-sponzorisani su sljedeći događaji koji su održani na marginama zasjedanja:

- Bjelorusija: Napadi na civilno društvo se nastavljaju (Litvanija i Irska);
- Komemorativni događaj povodom 35. godišnjice od usvajanja Drugog opcionog protokola uz ICCPR, s ciljem ukidanja smrtne kazne (Belgija);

- Ruski ekocid u Ukrajini: implikacije na ljudska prava i mjere odgovornosti (Ukrajina i Finska).

Proaktivnim i posvećenim radom u svim procesima zasijedanja Savjeta – istupanja na interaktivnim dijalozima, generalnim debatama i panel diskusijama; zajedničkim izjavama; učešćem u pregovorima, konsultacijama i draftiranju rezolucija; svakodnevne konsultacije i sastanci sa državama saveznicima i partnerima – Crna Gora je potvrdila poziciju principijelnog i odgovornog aktera u globalnim nastojanjima u pravcu daljeg razvoja promocije i zaštite ljudskih prava, što je i prepoznato od strane evropskih i drugih strateških partnera naše države, koji su to frekventno isticali u komunikaciji sa predstavnicima Stalne misije.

PREDLOG ZAKLJUČAKA

Vlada Crne Gore je na sjednici _____ usvojila Informaciju o 56. zasijedanju Savjeta UN za ljudska prava i učešću Crne Gore kao članice Savjeta za period 2022-2024. godine, Ženeva, Švajcarska, 18. jun – 12. jul 2024. godine.